

V. Urhovec

VEDA

DVOMESEČNIK ZA ZNANOST IN KULTURO

IZDALI IN UREDILI :

IVAN PRIJATELJ
(slovstvo in kult. zgodovina)

KAREL OZVALD
(filozofija, psihologija,
pedagogika)

BOGUMIL VOŠNJAK
(družboslovje, politika, pravo)

FERDINAND SEIDL
(prirodoslovje)

VLADIMIR KNAFLIČ
(politična ekonomija in tehn. ur.)

ALBERT KRAMER.

2. letnik.

V. Urhovec

TISKALA IN ZALOŽILA „GORIŠKA TISKARNA“ A. GABRŠČEK
— — — — — V GORICI 1912. — — — — —

III, M, 39.524, b

920100830

VSEBINA

II. letnika (1912).

1. Razprave in članki.

	Stran
<i>Agneletto dr. Josip</i> : Denar	577
<i>Brezigar dr. Milko</i> : Konjunktura, kriza in depresija 37, 249, 480, 554	554
<i>Drechsler dr. Branko</i> : Pop Šime Starčević	436, 542
<i>Ilešič</i> : glej Kidrič-Ilešič	
<i>Knaflič Vladimir</i> : Pozitivna narodnost	113
" " ": Italijanski Trst?	433
<i>Kidrič-Ilešič</i> : Recimo dve, tri o slovenskem preporodu	161
<i>Krešič Milan</i> : Dali je poželjno ustrojenje jednog međunarodnog ureda u svrhu sabiranja statističkih podataka tičućih se svjetske trgovine?	271
<i>Lončar dr. Dragotin</i> : Adolf Fischhof	28
<i>Mandelj Josip</i> : Nekaj številik iz kranjskega deželnega gospodarstva	228, 392
<i>Murko dr. Matija</i> : † Karel Štrekelj	529
<i>Ogris Albin</i> : O sodobnem revolucionarnem sindikalizmu . 361, 444	444
<i>Ozvald dr. Karel</i> : Prvi vseslovanski kongres za ozdravljenje družbe	156
<i>Prijatelj dr. Ivan</i> : Gradivo. (Iz življenja kranjskega literata). 68, 293	492, 596
" " " ": Vzajemniška epizoda	341
<i>Rovetz dr. Karl von</i> : Wilhelm Wundt	461
<i>Ságadin dr. Štefan</i> : Upravno pravosodstvo	377
<i>Seidl Ferdinand</i> : Mehanika duševnega delovanja . . 11, 146, 278	278
<i>Šišić dr. Ferdo pl.</i> : Rijeka i riječko pitanje	120, 214, 569
<i>The slave scholar</i> : Angleška knjiga o južnih Slovanih	60
<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : Zimski dnevi v Peterburgu	1
" " " ": Praktično jugoslovanstvo	209
" " " ": Več sedanjosti!	357
" " " ": Knjiga o slovanstvu	394

	Stran
<i>Vošnjak dr. Josip †</i> : Južnoslovanski spomini	52
<i>Zarnik dr. Boris</i> : O oblikah s pomešanimi ženskimi in moškimi znaki	466
<i>Žmavc dr. Ivan</i> : O eksaktnih podlagah svetovnega miru. . .	135

2. Pregledi in referati.

a) Pravo.

<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : Radić, Savremena ustanovnost	78
— Kelsen, Hauptprobleme der Staatsrechtslehre	79, 174
— Zbirka zakona potrebnih u javnom životu u Istri i drugoda	304
— Smirić, Deutsch-italienisch-kroatische oder serbische Amtsterminologie	305
— Siebenreich, Nemško-slovensko poštno izrazoslovje	306
— Problem državnog gospodovanja	422
— Hoetzel, Straný v rak. řízení správním	517
— Vladimir Mažuranić, Hrvatski pravno-povjestni izvori i naša lijepa književnost	518
— Dr. A. grof Coronini-Cronberg, Posest	519

b) Politična ekonomija.

<i>Brezigar dr. Milko</i> : Mario Alberti, Il movimento dei prezzi e dei salari	614
— O diskontu	185
<i>Knaflič Vladimir</i> : Narodno gospodarstvo (Srbija, Portugalska, Belgija, Avstrija)	84
— Naša trgovska bilanca, zaščitna carina in drugo	181
— Bulgarija	185
— Italija	185
— Erhebung über die Kinderarbeit in Österreich	188
— Predlog socialnega zavarovanja, zavarovanja proti boleznim in brezposelnosti, francosko socialno zavarovanje, Švica	190
— Frédéric Bastiat-Krešić, Blagoglasnost u narodnem gospodarstvu	521
— Teoretični socializem in socialno vprašanje	523
— Gospodarska strokovna literatura na Slovenskem	525
<i>Mohorič Ivan</i> : pl. Šuklje-Mandelj, Kranjske deželne finance . . .	425
<i>Ogris Albin</i> : Nemške velefinance	619

	Stran
— Delniške družbe v Nemčiji	621
— Avstrijske finance	621
— Bráfovo ministerstvo	624
<i>F. V.</i> : Zunanja trgovina Srbije	618

c) Sociologija.

<i>Knaflič Vladimir</i> : Socializem	420
<i>Ogris Albin</i> : Socialna patologija	609

č) Zgodovina.

<i>Knaflič Vladimir</i> : Dr. F. Kos, Gradivo k zgodovini Slovencev, III.	85
— Slovensko šolstvo na Koroškem	191
<i>Kos dr. Fran</i> : Strohal, Statuti Primorskih gradova i općina	190
<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : Povijest Bosne od najstarijih vremena do propasti kraljestva	310

d) Politika,

politična zgodovina, dokumenti, med revijami.

<i>Ogris Albin</i> : Michels, Russland als Vormacht	91
— Michels, Elemente zur Entstehungsgeschichte des Imperialismus in Italien	306
— „Drang nach Osten“ in bagdadska železnica	411
— Dr. Joh. Unved, „Politik im Lichte der Entwicklungslehre“	613
<i>Knaflič Vladimir</i> : P. Poljanec, Črtice iz slov. polit. dela in boja	309
— Sociologija politične demokracije	416
— Leto 1917 in bodočnost našega gospodarstva	510
— Italijanski Trst?	515
— Lily Braun, Spomini socialistinje	93
<i>Terstenjak Alojzij</i> : „Polit. u. volksw. Chronik“	411
<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : Česká politika	87
— Trializam i hrvatska država	309
— Die Parteien	309
— † Anatole Leroy-Beaulieu	513
— Dr. Karel Slanc, Avstrijski Jugoslovani in morje	513
— Iz dnevnika Crispija	92
— Revue des sciences politiques	93

e) Filozofija,

psihologija, bogoslovje, pedagogika.

Stran

<i>koštiál Ivan</i> : Ozvald, Srednješolska vzgoja	428
<i>Ozvald dr. Karel</i> : Idealizem kot življenje ohranjajoč princip	426
— Donesek k psihologiji sluha	427
— Rauchberg, Politische Erziehung	323
— III. nemški shod sodišč za mladino	325
— Šestdesetletnica nemškega učenjaka v Gorici	609
— Bistvo izobraževanja in njegov pomen za šolo (K kongresu v München-u)	610
<i>Prijatelj dr. Ivan</i> : Bergson	328
— Bogoiskalci in mesijanizem	330
<i>V-a</i> : Domovinoznanstvo in vzgoja na Ogrskem	326
<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : Predavanja slov. docentov 1911/12	327
<i>Žmavc dr. Ivan</i> : O višji vzgoji	429
— O znanstveni uredbi človeške družbe	608

f) Prirodoslovje.

<i>Baebler Baltazar</i> : Alfons Valas, Kemični poizkusi s pri- prostimi sredstvi	194
<i>Od odbora „Društva slov. profesorjev“</i> : Dr. K. Hinterlech- nerjeva kritika o dr. Herletovi knjigi „Mineralogija in kemija“ itd.	196
Odgovor	320
<i>Hinterlechner dr. Karel</i> : Herle, Kemija	107
— Še enkrat „Društvo slov profesorjev“ in dr. Herle- tov „zemljevid“	313
<i>Ozvald dr. Karel</i> : Eksperimentalna psihologija v službi praktič- nega življenja	192
— Letošnji kongres za eksperimentalno psihologijo	194
<i>Seidl Ferdinand</i> : Baebler, Kemija	105
— Vremenske izpremembe ob Adriji	310
— Rad jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knj. 188	311
— Adamović, die Pflanzenwelt Dalmatiens	312

g) Kultura,

slovstvo, jezikoslovje.

<i>Bartulović Niko</i> : Knjige Matice Hrvatske za l. 1911	337, 409
<i>Glaser dr. Karel</i> : Die sprachliche Urverwandschaft der Indogermanen	520

	Stran
<i>Glonar dr. J. A.</i> : Slovensko slovstvo	97, 199
— Iz slovenskega slovstva	403, 502
<i>Kidrič dr. Fran</i> : Časopis pro moderni filologiji	104
<i>Knaflič Vladimir</i> : „Slovenska žena“	334
— Donesek k sociologiji slovenske knjige	335
— Smotra jugoslovanskih kulturnih društev	335
<i>Prijatelj dr. Ivan</i> : † A. Aškerc. Posmrtna silhueta	399
— Današnji dan ruske poezije	505
<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : Lujo Vojnovič, Književni časovi	336
<i>Uredništvo</i> : † Dr. Karel Štrekelj	520
— Vprašalnik za „Vedino“ „Anketo o jezikovnem približevanju Jugoslovanov“	607
<i>Zorman I. H.</i> : VII. razstava	103

h) Publicistika.

<i>Knaflič Vladimir</i> : V obrambo in poduk	527
<i>Prijatelj dr. Ivan</i> : Odgovori I.	430
<i>Vošnjak dr. Bogumil</i> : „Die Brücke“ (Most)	525
— Odgovori I.	110
— „ II.	339
— „ II.	431
<i>Od uredništva</i> : Pro domo	340
Errata	v kazalu
„	432

Errata.

V peti številki t. l. je po neljubi pomoti članek dr. B. Drechslerja „Pop Šime Starčević“ ušel drugi korekturi, vsled česar so ostali v njem naslednji pogreški :

Str.	436,	vrsta	9	od	zgoraj	čitaj	nepravilni	namesto	netpravni
„	„	„	12	„	„	„	nesamo	„	ne samo
„	„	„	15	„	„	„	Krajini	„	krajini
„	„	„	2	„	spodaj	„	nastupio	„	nastupio
„	437	„	14	„	zgoraj	„	Wagrama	„	Slavkova
„	„	„	9	„	spodaj	„	n a r o d n o g a	„	narodnoga
„	438	„	7	„	zgoraj	„	Stael	„	Stael
„	„	„	11	„	„	„	hajdučkog	„	hajdučkoga
„	„	„	21	„	„	„	hrvatskomu	„	hrvatskemu
„	„	„	9	„	spodaj	„	kod	„	kot
„	439	„	1	„	zgoraj	„	u Iliriji	„	v Iliriji
„	„	„	3	„	„	„	naprećac	„	naprećae
„	„	„	7	„	„	„	ustaljeni književni	„	ustavljenih književnih
„	„	„	8	„	„	„	uto	„	u to
„	„	„	11	„	„	„	posvećena	„	posvećena
„	„	„	21	„	„	„	ne će	„	neće
„	„	„	2	„	spodaj	„	sačuvati	„	sočuvati
„	440	„	2	„	zgoraj	„	branić	„	branić
„	„	„	4	„	„	„	„	„	„
„	„	„	5	„	„	„	protiv	„	protio
„	„	„	10	„	„	„	Francesku	„	Francesko
„	„	„	19	„	„	„	spominje	„	spominja
„	„	„	20	„	„	„	Dellabellu	„	Dellabella
„	„	„	24	„	„	„	različitim	„	različitin
„	„	„	12	„	spodaj	„	reda	„	rega
„	„	„	10	„	„	„	nije	„	nje
„	„	„	8	„	„	„	neokresane	„	noekresane
„	„	„	5	„	„	„	imitirajući	„	imatirajući
„	441	„	1	„	zgoraj	„	narodi	„	narod
„	„	„	7	„	„	„	pored čega	„	poredčega
„	„	„	18	„	spodaj	„	steći	„	steci
„	„	„	18	„	„	„	medje	„	vredje
„	„	„	8	„	„	„	sa	„	s
„	„	„	6	„	„	„	čovjeka.?)	„	čovjeka
„	„	„	3	„	„	„	općenitiji	„	općevitiji
„	442	„	3	„	zgoraj	„	i	„	in
„	„	„	5	„	„	„	zagole, u	„	zagole u
„	„	„	9	„	„	„	isto ?“	„	isto ?
„	„	„	9	„	„	„	jurve	„	judve
„	„	„	10	„	„	„	iznadjena	„	iznadjana
„	„	„	10	„	„	„	potvrditi	„	povrditi
„	„	„	13	„	„	„	se tajati	„	setajati
„	„	„	15	„	„	„	razboritije	„	razboriteje
„	„	„	15	„	„	„	temeljitije	„	temljitije
„	„	„	17	„	„	„	ne	„	nè
„	„	„	14	„	spodaj	„	ne	„	nè
„	„	„	14	„	„	„	svoju narav	„	svojunarav
„	„	„	3	„	„	„	zabacio	„	zabácio
„	„	„	1	„	„	„	nesamo	„	ne samo
„	443	„	2	„	zgoraj	„	desljedniji	„	dosledniji
„	„	„	2	„	„	„	hrvatski	„	hrvatsk
„	„	„	6	„	„	„	»Rječniku« (1818).	„	»Rječnik«
„	„	„	12	„	„	„	Miklošičevoj	„	Miklošičejev
„	„	„	18	„	„	„	Stulli	„	Stubli
„	„	„	21	„	„	„	istinitim	„	istinitim
„	„	„	13	„	spodaj	„	malko	„	mako
„	„	„	9	„	„	„	Káram	„	Káran
„	„	„	8	„	„	„	četvrti	„	čtvrți
„	„	„	8	„	„	„	rastegnut	„	raztegnut
„	445	„	3	„	zgoraj	„	književne	„	književne